

19175

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 11.11.2024

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili

İklim değişikliği, dünya genelinde yaşamı tehdit eden en büyük krizlerden biri olarak nitelendirilmektedir ve özellikle Türkiye gibi Akdeniz havzasında yer alan ülkeler üzerinde derin etkiler yaratmaktadır. Paris İklim Anlaşması çerçevesinde, dünya devletleri küresel sıcaklık artışını sanayi öncesi seviyelere kıyasla 2°C'nin altına indirmeyi ve mümkünse 1,5°C ile sınırlamayı hedeflemektedir. Bu sıcaklık sınırının aşılması, iklim değişikliğinin en yıkıcı ve geri dönülemez sonuçlarına yol açabilecek kritik bir eşik olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle, 1,5°C hedefi, iklim politikalarının şekillendirilmesi ve sürdürülebilir bir gelecek inşa edilmesi açısından büyük bir öneme sahiptir.

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne (UNFCCC) taraf olan ülkeler, sera gazı emisyonlarını azaltmak amacıyla belirli aralıklarla Ulusal Katkı Beyanları (NDC) sunmakta ve bu taahhütler doğrultusunda somut adımlar atmaktadır. Türkiye'nin mevcut Ulusal Katkı Beyanı (NDC), Paris İklim Anlaşması'nın 1,5°C hedefine uygun şekilde emisyonların azaltılması ve net sıfır emisyona ulaşma konusunda yetersiz ve iddiasız olarak değerlendirilmektedir. Bilim insanlarına göre, 2030 yılına kadar sera gazı emisyonlarını referans senaryoya göre %41 oranında azaltma hedefi, küresel sıcaklık artışını endüstriyelleşme öncesi döneme kıyasla 2°C'nin altında tutma ve mümkünse 1,5°C seviyesine indirme amacını karşılamamaktadır. Bunun yanı sıra, hedef belirlenirken "mutlak emisyon azaltım" yaklaşımı benimsenmemiş; bunun yerine, toplam emisyonların 2020 seviyesine göre %32 artmasına olanak tanıyan "artıştan azaltım" metodolojisi kullanılmıştır. Bu durum, Paris İklim Anlaşması'nın küresel emisyonları yüzyıl ortasına kadar net sıfırlama gerekliliği ve Türkiye'nin 2021 yılında açıklanan 2053 net sıfır emisyon vizyonu ile uyumsuzluk göstermektedir.

Bu nedenle, Türkiye'nin Şubat 2025'e kadar güncellemesi gereken yeni Ulusal Katkı Beyanı, daha güçlü emisyon azaltım hedefleri, fosil yakıtlardan uzaklaşma ve iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı ülkemizin dayanıklılığını artıracak adaptasyon stratejileri içermelidir.

Ayrıca, enerji sektöründe dönüşüm ve yenilenebilir enerji kapasitesinin artırılması hedeflerinin netleştirilmesi ve şeffaf bir izleme mekanizması oluşturulması kritik öneme sahiptir.

Aynı zamanda, Türkiye'nin 2030 yılına kadar ormansızlaşmayı durdurma ve tersine çevirme hedeflerini içeren kapsamlı bir ekosistem koruma stratejisi geliştirmesi ve bu hedeflerin uluslararası iklim anlaşmalarıyla uyumlu hale getirilmesi büyük bir gereklilik olarak öne çıkmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Şubat 2025'te güncellemesi gereken Ulusal Katkı Beyanı (NDC) çerçevesinde, Türkiye'nin iklim hedeflerine ulaşmasını sağlamak için güçlü ve kapsayıcı bir hükümet politikası oluşturma yönündeki stratejik planlar nelerdir?
2. Paris Anlaşması'na uyumlu yeni bir sera gazı azaltım hedefi belirlenmesi konusundaki çalışmalar nelerdir? Bu hedef doğrultusunda emisyon azaltım politikaları hangi esaslara göre revize edilecektir? Bu azaltım mutlak bir azaltım olacak mıdır?
3. Net sıfır hedefine giden süreçte ara bir hedef olarak 2030 için mutlak azaltım hedefi koymayı düşünüyor musunuz?
4. Yeni Ulusal Katkı Beyanı (NDC)'nda, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı ülkemizin dayanıklılığını artırmak amacıyla adaptasyon ve iklim felaketleri için risk azaltma stratejileri net olarak tanımlanacak mıdır?
5. Yeni Ulusal Katkı Beyanı (NDC), Enerji Bakanlığı'nın yeni yenilenebilir hedeflerini içerecek şekilde ve bu hedeflerle birlikte fosil yakıt kullanımının 2035'e kadar onunla tutarlı olarak azaltılması hedeflenerek mi hazırlanmıştır? Bu kapsamda, adil bir geçiş sürecinin sağlanmasına yönelik bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
6. Yeni Ulusal Katkı Beyanı (NDC)'nda, arazi kullanımı, arazi kullanım değişikliği ve ormancılık (LULUCF) gibi sektörlerde emisyon azaltımları ve karbondioksit (CO2) uzaklaştırmaları net bir şekilde listelenecek midir? Bu alanlardaki hedeflerin şeffaf ve hesap verebilir bir şekilde izlenmesi nasıl sağlanacaktır?
7. Ekosistemlerin korunması ve restore edilmesi için 2030 yılına kadar ormansızlaşmanın durdurulması ve tersine çevrilmesi yönünde ülkemizin hangi adımları atması planlanmaktadır? Bu hedefler, uluslararası çerçevelerle nasıl uyumlu hale getirilecektir?
8. Mevcut Ulusal Katkı Beyanı (NDC)'nda 2038 yılında emisyon salımının tepe yapmasını öngörülmektedir. Buna göre 2053'te net sıfır emisyon olması için planınız nedir? Yeni Ulusal Katkı Beyanı (NDC)'nda aynı hedef devam ettirilecek midir?